

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, v právnej veci žalobcu: **S.**, IČO: X. zást. JUDr. Z., proti žalovanému: **T.** zást. JUDr. Ľ., **o zaplatenie 2 340 468,53 PLN s prísl. a o protinávruhu žalovaného o zaplatenie 12 301 839,-- Sk s prísl.**, vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 17 Cb 103/03, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. novembra 2008 sp. zn. 5 Obo 73/2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. novembra 2008 sp. zn. 5 Obo 73/2007-274 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 25. apríla 2007 č. k. 17 Cb 103/03-236 v znení opravného uznesenia z 8. augusta 2008 č. k. 17 Cb 103/03-265 a opravného uznesenia z 22. augusta 2008 č. k. 17 Cb 103/03-268 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 25. apríla 2007 č. k. 17 Cb 103/03-236 v spojení s opravným uznesením z 8. augusta 2008 č. k. 17 Cb 103/03-265 a z 22. augusta 2008 č. k. 17 Cb 103/03-268 konanie v časti o zaplatenie 103 647,-- PLN zastavil a vo zvyšku žalobu zamietol. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 250 676,-- Sk s príslušenstvom 9,68% p. a. od 27. septembra 1997 do zaplatenia, istinu 249 806,-- Sk s príslušenstvom 9,68% p. a. od 27. októbra 1997 do zaplatenia, istinu 11 801 357,-- Sk s príslušenstvom 9,68% p. a. od 13. októbra 2001 do zaplatenia a nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 418 077,-- Sk.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal, aby mu žalovaný zaplatil istiny v sume 2 340 468,53 PLN s 10% úrokom

z omeškania ročne od 16. apríla 2003 do zaplattenia titulom zaplattenia škody z ušlého zisku, súvisiaceho so zavedením nového počítačového systému na prijímanie bookmarkerských stávk. Žalovaný porušil ustanovenia „Zmluvy o predaji licencie“ z 19. júna 1997 a „Licenčnej dohody“ z 19. júna 1997 v znení dodatku č. 1 z 1. januára 1998 a dodatku č. 2 z 23. mája 2000. Žalobca podaním z 25. apríla 2007 vzal žalobu v časti o zaplattenie 103 647,- PLN späť, preto súd podľa ust. § 96 ods. 1 a 3 O. s. p. konanie v tejto časti zastavil a pokračoval v konaní o zaplattenie 2 236 821,53 PLN s 10% úrokom z omeškania ročne od 16. apríla 2006 do zaplattenia.

Z vykonaného dokazovania prvostupňový súd zistil, že predaj licencií pobočkového softwaru, presahujúci počet 7 položiek, nebol súčasťou predmetu ani jednej z uzatvorených zmlúv, žalovaný si používaním licenčných kľúčov na pobočkách zabezpečoval ochranu svojho duševného vlastníctva pre prípad, ak by žalobca odmietal dohodu o úhrade za tento poskytnutý software. To, že licenčné kľúče boli predĺžené len do 31. októbra 2001, bolo plne v kompetencii žalovaného, nakoľko žalovaný poskytoval pobočkový software pre 124 pobočiek po dobu 42 mesiacov v dobrej viere, že dôjde k dohode a k následným úhradám zo strany žalobcu. Žalovaný informoval žalobcu o nepredĺžení licenčných kľúčov 8. októbra 2001 na stretnutí v O., ktorého sa za žalobcu zúčastnili p. Z. a p. Z. Keďže na tomto stretnutí nebola uzatvorená ďalšia dohoda a dohody o výšku úhrad za pobočkový software, nebola 13. októbra 2001 predĺžená platnosť licenčných kľúčov. Podľa zmluvy o predaji licencie, bol žalobca – odberateľ oprávnený používať software po dobu neurčitú v centrále spoločnosti. Iné oprávnenia na používanie softwaru žalobca nemal, aj keď pri podpise zmluvy deklaroval, že pripravuje otvorenie väčšieho počtu pobočiek, a preto budú následne uzatvorené ďalšie dohody o úhrade, ako aj licencie za ďalší pobočkový software. K takejto dohode však nikdy nedošlo.

Súd prvého stupňa preto dospel k názoru, že žalovaný nekonal protiprávne, v rozpore so zmluvou a tiež nebolo preukázané, že by žalobcovi vznikol nárok na náhradu škody voči žalovanému podľa § 373 a § 379 Obchodného zákonníka. Preto súd prvého stupňa žalobu žalobcu na náhradu škody a ušlého zisku v celom rozsahu zamietol.

Prvostupňový súd konal aj o protinávruhu žalovaného z 21. februára 2005 na zaplattenie 250 676,-- Sk s 9,69% p. a. od 27. septembra 1997 do zaplattenia, zaplattenie 249 806,-- Sk

s 9,68% p. a. od 27. októbra 1997 do zaplataenia, zaplataenie 11 807 357,-- Sk s 9,68% p. a. od 13. októbra 2001 do zaplataenia, spolu 12 301 839,-- Sk s prisl.

Táto pohľadávka žalovaného vyplýva zo zmluvy o predaji licencie z 19. júna 1997, ako aj Licenčnej zmluvy z 19. júna 1997 a jej dodatkov č. 1 a č. 2, v ktorých žalobca sa zaviazal zaplatiť žalovanému celkovo sumu 29 500,-- USD a predstavuje cenu za prevod licencie k softwaru, slúžiacemu na prijímanie kurzových stávk, ako aj jeho oživenie a servis a konfiguráciu 2 centrálnych serverov, 7 serverov na pobočkách odberateľa a 2 pracoviská na každej pobočke odberateľa. Z dohodnutej ceny 29 500,-- USD žalobca uhradil žalovanému iba prvú splátku 14 750,-- USD a neuhradil 2. splátku 7 375,-- USD do 26. septembra 1997 a sumu 7 375,-- USD do 26. októbra 1997. Po prepočte týchto súm splatná 2. splátka predstavuje 250 676,-- Sk (33,990 SKK/USD) a 3. splátka 249 806,-- Sk (33,872 SKK/USD). Žalovaný preukázal, že všetkých 124 položiek, ktoré žalobca prevádzkoval 12. októbra 2001, pracovalo na softwari, dodanom žalovaným pre žalobcu. V zmluve o predaji licencie z 19. júna 1997 a licenčnej zmluve z 19. júna 1997 si účastníci konania dohodli cenu za licenciu na jednu pobočku 2 107,-- USD, čo za 117 položiek predstavuje 11 801 357,-- Sk (47,872 SKK/USD).

Porušenia jednotlivých ustanovení zmluvy sa teda dopustil žalobca, a to neuhradením zmluvných záväzkov, čím zmluva automaticky stratila platnosť a žalovaný preto nemohol žalobcovi spôsobiť ním uplatnenú škodu z tejto zmluvy.

Prvostupňový súd preto dospel k záveru, že vzájomný návrh, uplatnený žalovaným, je v celom rozsahu oprávnený, preto mu vyhovel a zaviazal žalobcu na zaplataenie istiny s 9,68% úrokom z omeškania podľa § 369 ods. 1 Obch. zákonníka.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) rozhodol o odvolaní žalobcu rozsudkom z 19. novembra 2008 č. k. 5 Obo 73/2007-274 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, keď konštatoval správnosť napadnutého rozhodnutia a jeho odôvodnenia a v celom rozsahu sa s ním stotožnil.

Účastníci konania v zmluve o predaji licencie ako predmet dodávky vymedzili predaj licencie na software, spustenie systému a 12-mesačný autorský servis. Predaj licencie zahŕňal

súbor pracovísk – 2 centrálné servery, 7 serverov v pobočkách odberateľa. Zo zmluvy teda nevyplýva, že žalobca mohol používať software vo všetkých svojich pobočkách, ako ho skutočne využíval. Žalobca v konaní nepreukázal, že uhradil žalovanému dohodnutú 2. a 3. splátku za prevod licencie k softwaru a za jeho využívanie v ďalších 117 pobočkách žalobcu.

Žalobca podal dovolanie proti tomuto rozsudku dňa 11. februára 2009 a navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, resp. vrátil až prvostupňovému súdu na ďalšie konanie, nakoľko aj prvostupňové rozhodnutie má vady, pre ktoré treba zrušiť napadnutý rozsudok.

Dôvody dovolania odôvodnil nasledovne:

V konaní prišlo k vadám, uvedeným:

- 1/ v ust. § 237 písm. e/ O. s. p., pretože sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný vzhľadom na to, že prvostupňový súd rozhodol o protinávrhu žalovaného, ktorým žalovaný nenavrhol, aby mu bolo prisúdené viac, než si uplatnil žalobca, pričom takýto jeho prejav, uplatňujúci protipohľadávku na započítanie, nie je vzájomným návrhom, ktorý by z tejto pohľadávky urobil prejednávajúcu vec, ale je len obranou proti žalobcovmu návrhu, ako každá iná obrana a súd sa s ňou mal vysporiadať len v odôvodnení rozsudku ako o otázke prejudiciálnej,

- 2/ v ust. § 237 písm. f/ O. s. p. vzhľadom na to, že sa účastníkovi konania postupom odvolacieho súdu odňala možnosť konať pred súdom, nakoľko súd odročil pojednávanie za účelom zopakovania dokazovania alebo doplnenia dokazovania, avšak opätovne už pojednávanie nenariadil a ani žalobcu o tomto neinformoval,

- 3/ v ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., pretože prvostupňový súd nesprávne a neúplne zistil skutkový stav veci a nevysporiadal sa s rozpormi v konaní,

- 4/ v § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., nakoľko napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, a to okrem toho, že sa nepodal návrh na začatie konania tak, ako to dovolateľ uviedol v bode 1/, súd nepreskúmateľne a zmätočne priznal domnelú pohľadávku žalovaného proti žalobcovi v slovenských korunách, pričom žalovaný poukazuje na pohľadávku v USD, pričom dochádza k účelovému prepočítaniu mien.

K bodu 1/ dovolateľ uviedol, že žalovaný podaním z 21. februára 2005 si vo forme vzájomného návrhu uplatnil spolu 11 801 357,-- Sk. Dovolateľova pohľadávka, uplatnená v žalobe, predstavuje sumu 19 789 686,43 Sk.

Žalovaný sa domáhal voči žalobcovi nižšieho plnenia, ako si žalobca uplatnil v žalobe.

Takýto prejav žalovaného bolo potrebné v zmysle ust. § 98 O. s. p. posúdiť len ako obranu proti žalobe.

Žalovaný v podaní z 3. novembra 2005 priznáva, že pri vzájomnom návrhu žalovaného išlo o nižšiu sumu, než akú si žalobou uplatnil v žalobe žalobca, a preto požiadal, aby súd rozhodol o vzájomnej pohľadávke. Súd prvého stupňa Uznesením z 9. novembra 2005 č. k. 17 Cb 103/03-146 žiadosti žalovaného vyhovel a napriek tomu, že došlo k vráteniu súdneho poplatku z dôvodu, že nejde o vzájomný návrh, prevyšujúci sumu, uplatnenú pôvodnou žalobou, prvostupňový súd priznal žalovanému v plnej výške ním žiadanú sumu.

K bodu 2/ dovolateľ uviedol, že Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, nariadil pojednávanie o odvolaní žalobcu, a to na deň 30. júla 2008.

Dňa 29. júla 2008 sa dovolateľ pri nahliadaní do spisu na Najvyššom súde Slovenskej republiky dozvedel, že pojednávanie, zvané na 30. júla 2008, bolo odročené na neurčito a 29. júla 2008 bolo dovolateľovi krátkou cestou doručené vyjadrenie žalovaného z 15. marca 2007 k jeho odvolaniu.

Dovolateľ má za to, že aj keby pojednávanie, plánované na 30. júla 2008 sa na Najvyššom súde Slovenskej republiky uskutočnilo, nemohol by sa riadne brániť a uplatniť obranu.

Ďalej mu bolo znemožnené uplatniť svoju obranu, keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky nové pojednávanie vo veci nenariadil.

Žalobca – dovolateľ z opatrnosti vzniesol námietku premlčania a má za to, že ako prvostupňový, tak aj odvolací súd neuskutočnili vo veci riadne a úplné dokazovanie, najmä čo sa týka uplatneného vzájomného návrhu žalovaného, čo malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci

Žalovaný sa písomne vyjadril k dovolaniu žalobcu a navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu zamietol z týchto dôvodov:

Tvrdenie žalobcu je účelové, nesprávne a nemá oporu v súdnom spise z podaní alebo vyjadrení žalovaného.

Žalovaný do začiatku súdneho konania až do jeho konca odmietal celý žalovaný nárok žalobcu čo do základu, i čo do výšky a žiadal žalobu zamietnuť.

Žalovaný podaním z 21. februára 2005, označeným ako „Doplnenie vyjadrenia a protinávrh žalovaného“, si výslovne v súlade s ust. § 97 ods. 1 O. s. p. uplatnil svoj peňažný

nárok proti žalobcovi vzájomným návrhom bez akéhokoľvek návrhu na započítanie žalobou uplatnenému nároku žalobcu.

Žalovaný za tento vzájomný návrh podľa § 97 ods. 1 O. s. p. zaplatil i súdny poplatok.

Preto nie je pravdivé tvrdenie dovolateľa, že je splnená zákonná podmienka na podanie dovolania podľa ust. § 237 písm. e/ O. s. p.

Žalovaný ďalej uviedol, že pojednávanie, vytyčené Najvyšším súdom Slovenskej republiky na 30. júla 2008, nebolo odročené, ale zrušené, a teda očakávanie ďalšieho pojednávania zo strany žalobcu bolo neodôvodnené.

Námietku premlčania mohol žalobca uplatniť až do právoplatného skončenia veci, čo neurobil.

Všetky ostatné tvrdenia, ktoré dovolateľ uplatnil vo svojom dovolaní, duplicitne opakujú tvrdenia pred súdom prvého stupňa.

Žalobca sa vyjadril k vyjadreniu žalovaného, pričom opätovne poukazuje na svoje tvrdenia, uvedené v dovolaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.), po zistení, že dovolanie bolo podané včas, preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa i odvolacieho súdu, ako aj konania predchádzajúce ich vydaniu a dospel k záveru, že konania sú postihnuté vadou podľa ust. § 237 písm. e/ O. s. p., t. j. že súd prvostupňový, ako i odvolací, konal o vzájomnom návrhu žalovaného, pričom nemal vyriešené, či ide o vzájomný návrh podľa ust. § 97 ods. 1 O. s. p. alebo vzájomný návrh – obranu proti návrhu podľa ust. § 98 O. s. p.

Podľa ust. § 97 ods. 1 O. s. p. odporca môže za konania uplatniť svoje práva proti navrhovateľovi i vzájomným návrhom.

Vyššie citované ust. § 97 ods. 1 O. s. p. umožňuje v záujme hospodárnosti konania, za splnenia podmienok § 112 O. s. p., aby odporca – žalovaný si uplatnil proti navrhovateľovi – žalobcovi svoje práva vzájomným návrhom.

Súd nerozhoduje o tom, či pripúšťa alebo nepripúšťa vzájomný návrh, odstraňuje iba nedostatky takéhoto návrhu (§ 97 ods. 3 O. s. p.), resp. rozhodne, že vzájomný návrh vylučuje na samostatné konanie.

Podľa ust. § 98 O. s. p., vzájomným návrhom je i prejav odporcu, ktorým proti navrhovateľovi uplatňuje svoju pohľadávku na započítanie, ale len pokiaľ navrhuje, aby bolo prisúdené viac, než čo uplatnil navrhovateľ. Inak súd posudzuje taký prejav len ako obranu proti návrhu.

Ustanovenie § 98 O. s. p. ukladá súdu, ako má hodnotiť prejav odporcu – vzájomný návrh, a to v závislosti od toho, či navrhuje, aby mu bolo prisúdené viac, ako si uplatnil žalobca – navrhovateľ vo svojej žalobe, alebo odporca – žalovaný si uplatnil menej, ako žiada žalobca – navrhovateľ vo svojej žalobe.

Ak si žalovaný vzájomným návrhom uplatnil menej, ako žiadal žalobca v žalobe, takýto prejav treba posudzovať iba ako obranu, s ktorou sa bude musieť súd vysporiadať ako s otázkou predbežnou. Len v prípade, že žalovaný si vzájomným návrhom uplatnil viac, ako žiadal žalobca žalobou, bude mať žalovaného prejav dôsledky predpokladané ustanovením § 97 ods. 1 O. s. p.

Žalobca si žalobou zo 17. decembra 2003 uplatnil pohľadávku vo výške 2 340 468,53 PLN s prísl., čo po prepočte na Sk predstavuje sumu 20 701 444,10 Sk, resp. 687 162,05 EUR s prísl.

Žalovaný podaním z 21. februára 2005 (č. l. 103) „Doplnenie vyjadrenia a protinávrh žalovaného“ si v súlade s ust. § 97 ods. 1 O. s. p. uplatnil svoje práva proti navrhovateľovi vzájomným návrhom v celkovej výške 12 301 839,-- Sk, t. j. 408 346,25 EUR s prísl.

Je nesporné, že žalovaný uhradil aj súdny poplatok vo výške 600 000,-- Sk, a to 21. februára 2005. Žalovaný podaním zo 7. novembra 2005 (č. l. 145) požiadal súd prvého stupňa o vrátenie súdneho poplatku, keďže po opätovnom preskúmaní celej veci dospel k záveru, že žalovaný nebol povinný platiť súdny poplatok, pretože ako žalovaný žiadal súd,

aby súd rozhodol o vzájomnej pohľadávke, ktorá nepresahuje sumu, uplatnenú návrhom žalobcu.

Súd prvého stupňa uznesením z 9. novembra 2005 č. k. 17 Cb 103/03-146 preto rozhodol o vrátení súdneho poplatku 599 900,-- Sk žalovanému cestou D.

Tvrdenie žalovaného, vyjadrené vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu o zaplatení súdneho poplatku, ako i podania protinávru podľa ust. § 97 ods. 1 O. s. p. preto nie sú dôvodné.

Z uvedeného je zrejmé, že súd prvého stupňa v dôsledku nesprávneho postupu prejednal protinávrh, resp. vzájomný návrh žalovaného podľa ust. § 97 ods. 1 O. s. p., napriek tomu, že neskúmal, či tento má náležitosti vyžadované v ust. § 97 ods. 1 O. s. p., resp. ide o obranu žalovaného podľa § 98 O. s. p. a rozhodol o ňom rovnako, ako i odvolací súd.

Pretože konanie, predchádzajúce vydaniu prvostupňového rozsudku, ako i odvolacieho súdu, je postihnuté vadou, uvedenou v ust. § 237 písm. e/ O. s. p., dovolací súd bez toho, aby sa mohol zaoberať vecou z hľadiska ďalšieho uplatneného dôvodu podľa ust. § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p., zrušil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, ako i rozsudok odvolacieho súdu a vec vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O. s. p.).

Dovolací súd po preskúmaní konania, predchádzajúceho vydaniu rozsudku odvolacieho súdu, nezistil naplnenie dôvodu podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p. Je pravdou, že Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, vytýčil v predmetnej veci pojednávanie na termín 30. júla 2008 o 9³⁰ hod., no 29. júla 2008 bol tento termín nie odročený, ale zrušený. Následný postup Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol v súlade s Občianskym súdnym poriadkom - § 214 O. s. p.

Právny názor, vyslovený dovolacím súdom v tomto rozhodnutí, je záväzný. V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd aj o náhrade trov konania, vrátane trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. januára 2010

JUDr. Darina Ličková v. r.
predsedníčka senátu